

Afgrænsningsnotat

Modtagere: Novafos

Vedrørende: Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
for Klimatilpasning af Stenløse by

Den 10.04.2019

Dette afgrænsningsnotat skal lægges til grund for miljøkonsekvensrapporten for projektet Klimatilpasning af Stenløse by, som ansøgt om d. 20/12-2018. I notatet har vi beskrevet omfanget og detaljeringsgraden af de oplysninger, som miljøkonsekvensrapporten skal indeholde. Desuden er notatet begrænset til de emner, som vi vurderer til potentielt at være af væsentlig karakter.

Afgrænsningsnotatet er givet i henhold til miljøvurderingslovens § 23, stk. 1. Miljøkonsekvensrapporten skal desuden opfylde de øvrige krav, der er stillet i miljøvurderingslovens § 20.

Sagsnummer:
18/16833

Udarbejdet af:
Magnus Olsen

Der er foretaget en høring af offentligheden og af berørte myndigheder forud for afgrænsningen, og afgrænsningen er revideret herefter. Høringssvarene skal dog indgå i overvejelserne om, hvad der skal belyses, og hvad bør vægtes i miljøkonsekvensrapporten af hensyn til offentlighedens interesse.

I det følgende står de emner og alternativer, som myndigheden har vurderet kan være henholdsvis potentielt væsentlige påvirkninger og rimelige alternativer. Disse er grupperet under temaerne mennesker og samfund, natur og landskab, vand og jord og alternativer. Dog skal det bemærkes, at der kan være øvrige forhold, der senere viser sig at være af væsentlig eller uvæsentlig karakter og derved skal vurderes nærmere, kun belyses eller helt udgå. Egedal Kommune forventer desuden en tæt og løbende dialog undervejs i udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Generelt for punkterne er, at der til hvert punkt skal foreligge en passende beskrivelse af den nuværende situation vedrørende emnet og de forhold, der bliver vurderet, samt at vurderingen bliver foretaget på et tidssvarende grundlag med redegørelse for det valgte grundlag.

Mennesker og samfund

Trafik og vejadgang

Rapporten skal redegøre for trafikafviklingen, trafiksikkerheden og adgangsforholdene i anlægsperioden og efterfølgende i forhold til landbruget. Projektet vil kræve en del tung transport til rørlægning, jordflytning med videre på offentlige veje, private fællesveje vigtige forbindelser mellem bysamfund (især Stenlillevej) og potentielt markområder. Tung transport med eventuelle afspærringer til

arbejdsområder eller overkørsler til markområder kan således medføre en væsentlig påvirkning af trafikafviklingen og -sikkerheden samt adgangsforhold til berørte matrikler i Stenløse By og det åbne land.

Støj og vibrationer

Rapporten skal redegøre for anlægsarbejdets støj og vibrationer i henhold til Miljøstyrelsens grænseværdier, herunder støjkloder, arbejdstid og tidsperiode og risikoen for sætningsskader på bebyggelse langs vandløbet. Anlægsarbejdet igennem Stenløse by vil foregå tæt på en række boliger langs Stenløse Å. Med gravearbejde og rørlægning kan projektet påføre naboerne væsentlige støj- og vibrationsgener i anlægsperioden. Desuden kan potentiel grundvandssænkning og rystelser i undergrunden medføre sætningsskader på bebyggelser ved åen.

Bystrukturen

Rapporten skal redegøre for, hvilken betydning rørlægningen af renden gennem byen vil få for bymiljøet og bebyggelsesstrukturen – også ved eventuelle åbne strækninger. Det gælder især i områder med offentlig adgang. Desuden skal de planmæssige forhold undersøges og eventuelt redegøres for uoverensstemmelser mellem projektet og planer. Stenløse Å har påvirket byens struktur og virker både som en barriere og et landskabeligt element i byen. Ved at omlægge Stenløse Å og rørlægge renden gennem byen forsvinder vandløbet som synligt element. Novafos har dog angivet, at der er mulighed for at arbejde med åbent vandspejl i enkelte områder, hvilket redegørelsen også skal forholde sig til.

Arealanvendelse

Rapporten skal redegøre for påvirkningen af landbrugsdriften i anlægsperioden og den permanente påvirkning af landbrugsarealerne samt anvendelsen af de rekreative områder, herunder nedlagte og nye områder samt adgangsforhold for offentligheden. Projektområdet omfatter arealer, der bliver anvendt til landbrugsdrift, græsning samt bymæssig og rekreativ brug for private og offentligheden. Landbrugsarealet i den nordlige del af projektområdet er ydermere udpeget som særlig værdifuld landsbrugsjord af kommunen. Projektet forventes at påvirke disse anvendelser i forskellig grad, såsom opdelingen af enkelte marker, indirekte påvirkning af marker ved ændret vandstand og ændret anvendelse til bassin. Ligeledes vil rørlægningen af renden gennem byen ændre på arealer, og det ønskes, at der redegøres for, om der fjernes eller mindskes rekreative arealer.

Arkæologi og kulturmiljøer

Projektets påvirkning af de arkæologiske, historiske og oplevelsesmæssige interesser i området skal vurderes nærmere. Det gælder både direkte påvirkninger ved anlægsarbejde og indirekte ved vandstandssænkning. Projektet ligger i et område, der tidligere har bestået af små bysamfund, gårde, landbrug, ådale, vandløb, moser og

søer. Flere fortidsminder ligger i og omkring projektområdet, hvor Kroppedal Museum har en begrundet mistanke om væsentlige fortidsminder. Desuden grænser projektområdet op til de værdifulde kulturmiljøer Søsum, Veksø Mose og Brønsmose, der indeholder spor fra forskellige historiske perioder og er en del af kommunens historiske identitet. Med anlægsarbejde og vandstandssænkning vil disse interesser og bevaringsforhold i området kunne blive påvirket væsentligt.

Oversvømmelsesrisiko

Oversvømmelsesrisikoen for Stenløse by og Egedal By samt risiko for og konsekvenser ved et digebrud for Stenløse by og naturen i området skal vurderes nærmere. Dele af Stenløse by er i dag udsat for oversvømmelser ved store regnskyl. Projektet har til formål at forbedre byens evne til at håndtere regnvand ved at etablere bassiner og en regnvandsledning igennem byen. Bassin Nord består primært af en lavning i terrænet med et dige anlagt mod Stenløse by, der ligger i et lavere terræn og derved er udsat ved et digebrud.

Natur og landskab

Beskyttet natur

De berørte beskyttede naturtyper skal vurderes nærmere i henhold til deres naturkvalitet samt den samlede naturkvalitet i området før og efter projektet. I og omkring projektområdet ligger en række beskyttede naturtyper såsom enge, moser og overdrev – for vandløb og søer, jf. Vandløbsmiljø. Projektet forventes at kunne påvirke disse i en væsentlig grad ved at etablere permanente bassiner og nye vandløbsforbindelser og indirekte ved at ændre vandbalancen på den beskyttede natur.

Beskyttede og truede arter

Påvirkninger af beskyttede eller truede dyre- og plantelivets levesteder, ynglesteder og rastepladser skal undersøges i og omkring projektområdet. Der findes en række beskyttede dyre- og planterarter i og omkring projektområdet, hvoraf nogle benytter projektområdet som levested, rasteplass eller ynglested. Desuden kan projektområderne blive direkte eller indirekte påvirket af ændret hydrologi. Påvirkningerne kan vurderes i projektets planlægning, anlægsfase og efterfølgende, så eventuel påvirkning af beskyttede arter og arters levesteder, ynglesteder og rastepladser ikke er i strid med gældende lovgivning. Herunder er det vigtigt at kende det eksisterende dyre- og planteliv i og omkring den eksisterende Stenløse Å indenfor projektområdet, så de beskyttede arters udbredelse kendes.

Invasive arter

Risikoen for spredning af invasive arter ved anlægsarbejdet samt påvirkning af omgivende naturområder skal vurderes nærmere. Mange af de kendte invasive arter findes i og omkring projektområdet såsom Rød hestehov, Sildig og Canadisk gyldenris, Kæmpebjørneklo, Japansk

pileurt og Rynket rose. Gravearbejde, transport og håndtering af jord i områder med invasive arter kan sprede arterne til nærområdet, hvilket vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af kvaliteten i de beskyttede naturområder og de særligt sårbare ny-anlagte områder.

Økologiske forbindelser

Påvirkningen af de økologiske forbindelser skal vurderes nærmere i henhold til muligheden for dyrenes færdsel i og på tværs af området. Projektet krydser en række udpegede økologiske forbindelser i Grønt Danmarkskort. De økologiske forbindelser har til formål at understøtte dyrenes vandring. Nye og dybere vandløb og bassinerne vil ændre vandringsveje, ophæve en større del af de økologiske forbindelser og ændre muligheden for at færdes på tværs af områder. Herunder især ved Bassin Nord og de nye åstrækninger og inklusive underføringen ved Frederikssundsvej.

Landskabet

Påvirkningen af landskabets former og karakter skal vurderes nærmere i forhold til deres udpegningsgrundlag og målsætning samt visualiseres. Desuden skal der redegøres specifikt for fredningskendelsernes paragraffer, og hvor der vil søges om dispensation. Projektet vil berøre en række landskabslige interesser og udpegninger. Herunder nationalgeologisk interesseområde, to landskabsfredninger og i særdeleshed værdifulde landskaber, den grønne kile Hjortespringskilens forlængelse, det grønne strøg Veksø, landskabskarakterområderne Ganløse Tunneldalslandskab, Værebros Ådal og Ølstykke Stenløse morænelandskab og beskyttelseslinjer for søer. I disse områder er landskabets former og karakter en væsentlig del af både den geografiske historie, kulturmiljøerne samt oplevelsen af landskabet, hvilket projektet kan påvirke væsentligt.

Vand og jord

Jordhåndtering og -forurening

Risikoen for spredning af forurening og påvirkning af miljø og sundhed skal vurderes nærmere, herunder forebyggelse mod spredning af den konstaterede forurening ved underføringen under Frederikssundsvejen. Anlægsarbejdet vil indebære opgravning og håndtering af store mængder jord, hvor Stenløse by er områdeklassificeret, og der er konstateret en jordforurening ved Frederikssundsvej. Projektet vil anlægge en ny vandløbsforbindelse igennem jordforureningen og kan derfor medføre en væsentlig påvirkning af natur og vand med spredning af forureningen.

Drikkevand og vandindvinding

Påvirkning af grundvandsdannelsen skal vurderes nærmere, herunder i forhold til indvindingsmulighederne for Værebros Kildeplads, Stenlien Vandværk og Smedebakken Vandværk samt påvirkningen af almene og ikke almene borer. Desuden skal projektets påvirkning på

vandkvaliteten i det primære magasin som helhed vurderes, herunder ved Værebros Kildeplads ved etablering af Bassin Syd. Hele Egedal Kommune er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser, og der sker indvinding til almene drikkevandsformål i og tæt på projektområdet. Projektet berører særligt vandforsyningerne Værebros Kildeplads og Stenlien og Smedebakken Vandværker. Desuden er der private borer i det åbne land, der muligvis kan blive påvirket af det nye vandløbsstrace. Værebros Kildeplads består af 14 indvindingsboringer ved Værebros Å. Heraf ligger fire af indvindingsboringerne midt i interesseområdet for Bassin Syd. Smedebakken Vandværk har tre indvindingsboringer i Stenløse By tæt ved åen. Desuden har Stenlien Vandværk to indvindingsboringer ved Frederikssundsvej øst for Stenløse by.

Vandløbsmiljø

Projektområdet omfatter og berører en række målsatte og § 3-beskyttede vandløb og søer, der er en del af Værebros Å systemet. Den økologiske tilstand i disse vandløb og søer er primært moderat til ringe, og Stenløse Å opfylder ikke sin målsætning. Projektet vil medføre en væsentlig ændring af å systemet ved omlægningen samt den økologiske tilstand i direkte og indirekte berørte vandløb og søer. Bygherre skal sikre, at baggrundsdata (DVFI, Fisk, Makrofytter og Fysisk Index) er valide og tilstrækkelig til at kunne træffe afgørelse på et oplyst grundlag. Påvirkningen af den økologiske funktionalitet og biologiske tilstand i vandløb og søer skal vurderes, herunder deres mulighed for at opfylde deres målsætning og påvirkning af slutrecipienter. Bygherre skal afdække behovet for måleprogram for fosfor- og kvælstofbelastningen af projektet. Såfremt der er behov for et måleprogram, skal bygherren udarbejde en baseline undersøgelse og udfærdige et måleprogram.

Natura 2000-områder

Påvirkning af Natura 2000-området nr. 136 skal vurderes nærmere i forhold til dens målsætninger og eventuelt udarbejdes en konsekvensvurdering. Projektet omfatter en del af Værebros Å-systemet og har derigennem hydraulisk kontakt til Roskilde Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-område (nr. 136). Anlægsarbejdet må forventes at have en vis risiko for at udskylle sediment i vandløbet, der kan løbe ud i Roskilde Fjord og derved påvirke vandkvaliteten i Natura 2000-området.

Afvanding og recipienter

Påvirkning på oplandets og omkringliggende arealers evne til og muligheder for at aflede vand skal vurderes samt konsekvenser for den enkelte ejendom. Endvidere skal slutrecipienters påvirkning også vurderes. Stoftransporten og den hydrauliske og vandkemiske påvirkning af recipienter og tilstødende vandområder skal vurderes nærmere. Projektområdet omfatter og berører en række ejendomme langs nuværende vandløb og grøfter. Da projektet ønsker at krydse vandskel og omlægge vandløb og grøfters forløb, bliver det hydrauliske

opland ændret. Dermed er der risiko for, at afvandingsevnen af de berørte ejendomme bliver påvirket, der muligvis kan føre til sætningsskader.

Alternativer

Følgende alternativer er vurderet til at være rimelige i forhold til det ansøgte projekt. Der skal klart beskrives, om der arbejdes med flere muligheder for udformning af projektet. Eksempelvis, hvis Novafos først senere i projektforslaget lægger sig fast på den præcise håndtering af bytracéet. Her skal det bl.a. fremgå, om der findes et hovedforslag, som Novafos foretrækker, eller om der er flere ligestillede muligheder. Alternativer i projektet skal afspejles relevante steder i miljøkonsekvensrapporten – f.eks. hvis de har forskellig betydning i forhold til projektets miljøpåvirkninger.

Gennemgående for de fire første alternativer er, at de ser på muligheden for at bibeholde Stenløse Å i tracéet igennem byen. Disse erstatter projektet i sin helhed og skal fortrinsvis undersøges i forhold til deres evne at håndtere oversvømmelsen i det omfang, som formålet er med projektet. Disse skal også ses i en samlet helhed i det omfang, at det giver mening.

Alternativ 1. Forsinkelse af regnvand igennem Stenløse by

Muligheden for lokal håndtering af regnvand med forsinkelse i byen skal vurderes. Der er en lokal interesse for at bevare Stenløse Å i det eksisterende tracé, hvorfor en række høringssvar indeholder forsinkelsesløsninger. Med forsinkelse menes både underjordiske regnvandsbassiner, der er den gængske løsning, men også f.eks. LAR-løsninger, ekspropriering af udsatte ejendomme til forsinkelsesbassiner, vedligeholdelse/udvidelse af overløbsbassinet ved Smedebakken og etablering af supplerende bassiner i rundkørslen ud for Damgårdsvej.

Alternativ 2. Udvidelse af Stenløse Å

Muligheden for at udvide Stenløse Å igennem byen skal undersøges, for i forhold til at øge åens vandføringsevne. Det indebærer både en undersøgelse af, om oversvømmelsesproblemet kan løses alene på de steder, hvor der er opstuvning, eller ved en udvidelse af hele åens strækning igennem byen.

Alternativ 3. Anden vandføring af Stenløse Å i byen

En alternativ vandføring af Stenløse Å skal vurderes, hvor overskudsvand bliver ledt til Helledemose via Lange Maren eller til Fuglesø med en overløbs-å. Dette alternativ skal også belyses i kombination med forsinkelse af regnvand i Stenløse by.

Alternativ 4. Pumpesystemer

Håndtering af skybrudsvand ved brug af pumpesystemer ud af byen skal undersøges, herunder pumping til Helledemose, til rensningsanlægget

syd for byen eller til et bassin nord for byen. Dette alternativ er indkommet med høringsvar og skal også belyses i kombination med forsinkelse af regnvand igennem byen.

Alternativ 5. Omlægning af Stenløse Å til Fuglesø

Omlægning alene til Fuglesø skal belyses, herunder i forhold til påvirkning af vandløb, søer, den beskyttede natur og bilag-IV arter. En omlægning af Stenløse Å kan alternativt foregå til Fuglesø og derved bibeholde forbindelsen til Fuglesø samt undgå ny vandløbsforbindelse under Frederikssundsvej og til Hellemosevandløbet.

Såfremt Novafos eller rådgiver har spørgsmål til afgrænsningen, er I velkomne at rette disse til undertegnede på magnus.olsen@egekom.dk eller tlf. nr. 72 59 72 24.

Med venlig hilsen

Magnus Olsen
Byplan og Byggesag
Center for By, Kultur og Borgerservice
Egedal Kommune